

Sygn. akt **XI Ka 12/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Daniluk

Sędziowie SO Włodzimierz Śpiewła

SO Dorota Dobrzańska (spr.)

p.o. Protokolanta Wojciech Czajkowski

przy udziale Prokuratora Małgorzaty Kwaśnickiej

po rozpoznaniu dnia 26 kwietnia 2016r.

sprawy **M. C.** urodzonego (...) w G. s. J. i A. z d. G.

oskarżonego o czyn z art. 288 § 1 k.k. i innych

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 3 listopada 2015r. sygn. akt **II K 12/15**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata S. B. – Kancelaria Adwokacka w Ł. 516,60 (pięćset szesnaście) złotych 60 groszy tytułem wynagrodzenia za obronę wykonaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za II instancję, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Włodzimierz Śpiewła Elżbieta Daniluk Dorota Dobrzańska

XI Ka 12/16 U Z A S A D N I E N I E

M. C. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 1 stycznia 2010 roku w Ł., województwa (...), umyślnie dokonał uszkodzenia samochodu osobowego C. (...) o numerze rejestracyjnym (...), w ten sposób, że wybił cztery boczne szyby, w wyżej wymienionym pojeździe, czym spowodował straty o łącznej wartości 650 złotych, na szkodę W. W. i A. W.,

to jest o czyn z art. 288 § 1 k.k.;

II. w czasie bliżej nieustalonym, przed dniem 14 stycznia 2010 roku, w nieustalonym miejscu, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wspólnie z nieustalonymi sprawcami, w celu użycia jako autentycznych, przerobił następujące dokumenty:

- przywłaszczył sobie, a następnie przerobił dokument stwierdzający tożsamość, w postaci dowodu osobistego wydanego na nazwisko S. M. przez Wójta Gminy L. w dniu 2 lutego 2006 roku, na blankiecie serii (...) w ten sposób, że pozostawiając dane osobowe wyżej wymienionego naniósł na ten dokument swój wizerunek,

- podrobił dokument w postaci prawa jazdy o numerze (...) kategorii (...) wydany przez Starostę (...) w dniu 25 kwietnia 2007 roku na nazwisko S. M. w ten sposób, że wpisując dane osobowe wyżej wymienionego, naniósł na ten dokument swój wizerunek,

to jest o przestępstwo określone w art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., w zw. z art. 12 k.k.;

III. w okresie od dnia 30 grudnia 2009 roku do dnia 14 stycznia 2010 roku, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru użył jako autentycznych przerobionego oraz podrobionego dokumentu:

- w dniu 30 grudnia 2009 roku w miejscowości B., gmina K., powiat (...), województwa (...), okazał przerobione dokumenty tożsamości w postaci dowodu osobistego wydanego na nazwisko S. M. przez Wójta Gminy L. w dniu 2 lutego 2006 roku, na blankiecie serii (...) oraz dokument w postaci prawa jazdy o numerze (...) kategorii (...), wydany przez Starostę (...) w dniu 25 kwietnia 2007 roku na nazwisko S. M. funkcjonariuszowi policji z Wydziału Ruchu Drogowego K. w K. w trakcie kontroli drogowej dokonanej w związku z przekroczeniem dozwolonej prędkości, podając się jednocześnie za S. M., wprowadzając w ten sposób w błąd co do tożsamości sprawcy tego wykroczenia, przez co skierował przeciwko niemu ściganie za wykroczenie z art. 97 k.w.,

- w dniu 14 stycznia 2010 roku w G., gmina Ł., województwa (...), podając się za S. M. okazał funkcjonariuszowi policji aspirantowi Z. G. w trakcie legitymowania go w związku z podejrzeniem popełnienia występku z art. 288 § 1 k.k., na szkodę A. W. i W. W. przerobiony dokument tożsamości w postaci dowodu osobistego wydanego na jego nazwisko przez Wójta Gminy L. w dniu 2 lutego 2006 roku na blankiecie serii (...), wprowadzając go w ten sposób w błąd co do swojej tożsamości,

- w dniu 14 stycznia 2010 roku w Ł., województwa (...), w trakcie czynności procesowych z jego udziałem w charakterze podejrzanego w sprawie występkę z art. 288 § 1 k.k. na szkodę A. W. i W. W., będąc przesłuchiwanym w charakterze podejrzanego skierował ściganie karne o ten występki przeciwko S. M. w ten sposób, że podał przesłuchującemu go funkcjonariuszowi policji aspirantowi szt. D. P. jego dane osobowe oraz okazał przerobiony dokument tożsamości w postaci dowodu osobistego wydanego na nazwisko S. M., przez Wójta Gminy L. w dniu 2 lutego 2006 roku na blankiecie serii (...), a także podpisał jego imieniem i nazwiskiem sporządzane w toku tego postępowania dokumenty procesowe, w postaci postanowienia o przedstawieniu zarzutów, protokołu przesłuchania podejrzanego, pouczenia podejrzanego o prawach i obowiązkach, pouczenia podejrzanego o treści art. 335 k.p.k., protokołu zatrzymania rzeczy oraz protokołu tymczasowego zajęcia mienia ruchomego z dnia 14 stycznia 2010 roku, wprowadzając go w ten sposób w błąd, co do tożsamości sprawcy tego czynu zabronionego,

to jest o przestępstwo określone w art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k., w zb. z art. 235 k.k., w zw. z art. 11 § 2 k.k., w zw. z art. 12 k.k..

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy w Łukowie przyjmując, iż w pierwszym zarzucie aktu oskarżenia łączna wartość szkody wynosi 323,90 złotych i czyn ten stanowi wykroczenie z art. 124 § 1 k.w., postępowanie w zakresie tego czynu na podstawie art. 5 § 1 punkt 4 k.p.w. umorzył. W ramach czynu z punktu drugiego aktu oskarżenia M. C. uznał za winnego tego, że w czasie bliżej nieustalonym przed dniem 14 stycznia 2010 roku wspólnie z nieustalonymi sprawcami, w celu użycia jako autentyczny podrobił dokument w postaci prawa jazdy numer (...) kategorii (...), wydany przez Starostę (...) w dniu 25 kwietnia 2007 roku, na nazwisko S. M. w ten sposób, że wpisując dane osobowe wyżej wymienionego, naniósł na ten dokument swój wizerunek, to jest dokonania czynu z art. 270 § 1 k.k. i za ten czyn na podstawie art. 270 § 1 k.k. skazał go na karę ośmiu miesięcy pozbawienia wolności.

W ramach czynu z punktu trzeciego aktu oskarżenia Sąd Rejonowy uznał M. C. winnym tego, że działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru użył jako autentycznych przerobionych oraz podrobionych dokumentów:

- w dniu 14 stycznia 2010 roku w G., gmina Ł., województwa (...) podając się za S. M., okazał funkcjonariuszowi policji aspirantowi Z. G. w trakcie legitymowania go w związku z podejrzeniem popełnienia występku z art. 288 § 1 k.k. na szkodę A. W. i W. W. przerobiony dokument tożsamości w postaci dowodu osobistego, wydanego na jego nazwisko przez Wójta Gminy L. w dniu 2 lutego 2006 roku na blankiecie serii (...), wprowadzając go w ten sposób w błąd co do swojej tożsamości,

- w dniu 14 stycznia 2010 roku w Ł., województwa (...), w trakcie czynności procesowych z jego udziałem w charakterze podejrzanego w sprawie występkę z art. 288 § 1 k.k. na szkodę A. W. i W. W., będąc przesłuchiwanym w charakterze podejrzanego, skierował ściganie karne o ten występki przeciwko S. M. w ten sposób, że podał przesłuchującemu go funkcjonariuszowi policji aspirantowi szt. D. P. jego dane osobowe oraz okazał przerobiony dokument tożsamości w postaci dowodu osobistego, wydany na nazwisko S. M. przez Wójta Gminy L. w dniu 2 lutego 2006 roku na blankiecie serii (...), a także podpisał jego imieniem i nazwiskiem sporządzane w toku tego postępowania dokumenty procesowe, w postaci postanowienia o przedstawieniu zarzutów, protokołu przesłuchania podejrzanego, pouczenia podejrzanego o prawach i obowiązkach, pouczenia podejrzanego o treści art. 335 k.p.k., protokołu zatrzymania rzeczy oraz protokołu tymczasowego zajęcia mienia ruchomego z dnia 14 stycznia 2010 roku, wprowadzając go w ten sposób w błąd co do tożsamości sprawcy tego czynu zabronionego, to jest popełnienia czynu z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. skazał go na karę ośmiu miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył karę łączną dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata S. B. kwotę 1.328,40 złotych, tytułem sprawowanej obrony z urzędu oraz zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze, zarzucał:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że wymierzona oskarżonemu kara pozbawienia wolności w wymiarze dziesięciu miesięcy, bez zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania na odpowiedni okres próby, jest współmierna do stopnia jego zawinienia i społecznej szkodliwości zarzucanych oskarżonemu czynów, a materiał dowodowy sprawy w sposób jednoznaczny wskazuje na to, iż nie ma żadnych okoliczności łagodzących mogących mieć wpływ na wymiar kary,

- rażąco niewspółmierność (surowość) kary orzeczonej wobec M. C., polegającą na wymierzeniu mu kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze dziesięciu miesięcy, bez zastosowania instytucji warunkowego jej zawieszenia na odpowiedni okres próby, co stoi w sprzeczności z dyrektywami sądowego wymiaru kary, określonymi w art. 53 k.k..

W związku z powyższym, skarżący wniósł o zmianę przedmiotowego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i o zastosowanie w stosunku do oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec niego kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie stwierdzić należy, iż rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd Rejonowy w należyty sposób przeprowadził postępowanie dowodowe, kierując się obowiązkiem dochodzenia prawdy materialnej wynikającym z treści art. 2 § 1

pkt 1 k.p.k. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach oraz z jakiego powodu i w jakiej części nie uznał dowodów przeciwnych.

Należy również zaznaczyć, że wina oskarżonego oraz kwalifikacja prawna przypisanych mu czynów, na etapie postępowania odwoławczego nie są kwestionowane i nie budzą wątpliwości. Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że M. C. popełnił zarzucane mu czyny z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wykazał to w pisemnych motywach orzeczenia, odpowiadających wymogom art. 424 k.p.k..

Również dokonując instancyjnej kontroli przedmiotowej decyzji w zakresie kary, Sąd odwoławczy stwierdził, iż jej rodzaj oraz wymiar świadczą o tym, że Sąd Rejonowy miał w polu widzenia wszystkie okoliczności decydujące o karze oraz, że we właściwych proporcjach je uwzględnił, czym sprostał wymaganiom dyrektyw sędziowskiego wymiaru kary przewidzianym w art. 53 k.k..

Przechodząc natomiast do pierwszego zarzutu apelacji, a dotyczącego błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, należało uznać go za nietrafny. Tego rodzaju błąd wynikać musi bądź to z niepełności postępowania dowodowego, bądź też z przekroczenia przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów. Może on więc być wynikiem nieznamienia określonych dowodów lub nieprzebrzegania dyrektyw obowiązujących przy ich ocenie – co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

Trafnie podnosi się w orzecznictwie, iż zarzut ten jest słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Nie może on natomiast sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami tegoż sądu. Zatem przedstawienie przez skarżącego odmiennego stanowiska co do oceny stopnia winy oraz stopnia społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonemu nie może prowadzić do wniosku o popełnieniu przez Sąd błędu w ustaleniach faktycznych.

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż stopień społecznej szkodliwości czynu jest jego immanentną cechą, która pozwala na odróżnienie czynów błahych od poważnych i uznanie za przestępstwo tylko takich, które faktycznie i realnie szkodzą określonym dobrom jednostki bądź dobru społecznemu. Ta zmienna cecha czynu, który formalnie wyczerpuje wszystkie znamiona danego typu czynu zabronionego, podlega indywidualnemu stopniowaniu i w zależności od konkretnych okoliczności podmiotowych i przedmiotowych, może być bądź to znikoma, nieznaczna, bądź też wysoka, a nawet szczególnie wysoka. Natomiast katalog tych okoliczności wyznaczających stopień społecznej szkodliwości czynu ma charakter zamknięty i został przez ustawodawcę zebrany w treści art. 115 § 2 k.k.

W myśl powyższego przepisu Sąd odwoławczy stwierdził, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu Sąd Rejonowy wziął pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

W zbiorze tych przesłanek nie ma natomiast wskazanych przez skarżącego w uzasadnieniu apelacji warunków i właściwości osobistych sprawcy oraz okoliczności, które wystąpiły po popełnieniu przez niego czynu zabronionego, takich jak przyznanie się do winy czy pozytywna prognoza kryminologiczna. Wymienione czynniki zostały uwzględnione przez Sąd pierwszej instancji, jednakże w ramach sądowego wymiaru kary (art. 53 k.k.).

Istotna pod kątem omawianego zarzutu była natomiast motywacja sprawcy, który posługiwał się przerobionymi dokumentami celem ukrycia się przed organami ścigania, albowiem był on w tym czasie poszukiwany listem gończym w wielu sprawach.

Nie sposób zgodzić się również z zarzutem rażącej niewspółmierności (surowości) orzeczonej przez Sąd pierwszej instancji wobec M. C. kary, zważywszy chociażby na okoliczność, iż jest to kara dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy górna granica sankcji za popełnienie czynu z art. 270 § 1 k.k. wynosi pięć lat pozbawienia wolności. Nadto o "rażącej niewspółmierności kary" nie można mówić w sytuacji, gdy sąd wymierzając karę uwzględnił

wszystkie okoliczności wiążące się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami i wskaźnikami jej wymiaru, czyli wtedy, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego ustawową zasadę sądowego wymiaru kary, nie zostały przekroczone w rozmiarach niedających się utrzymać w kontekście wymagań wynikających z ustawowych dyrektyw determinujących wymiar kary (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1982 roku, Rw 542/82, OSNKW 1982/12/90).

Każde pozbawienie wolności winno być czynione z rozwagą tak, aby nie doszło do zaprzeczenia istotnych funkcji kary, jakie winna ona spełniać. Proces kształtowania reakcji prawnokarnej w związku z popełnieniem czynu zabronionego jest złożony i stanowi wypadkową elementów, na które składają się: ustawowy wymiar kary oraz zasady sądowego wymiaru kary, w tym dyrektywy ogólne i szczegółowe. Trafna reakcja na popełnienie przestępstwa oznacza nakaz takiego wymodelowania kary, by uwzględniała cele kary w stosunku do oskarżonego – uzmysławiając mu karygodność podejmowanych działań.

Przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, przepis art. 69 k.k. nakazuje kierować się względami prewencji indywidualnej. Aby więc możliwe było jego zastosowanie, Sąd musi nabrać przekonania, że sprawca nie powróci do przestępstwa, a wykonanie wymierzonej kary nie będzie konieczne dla wdrożenia go do przestrzegania porządku prawnego. Przekonanie takie musi bazować na ocenie postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia oraz jego zachowania się po popełnieniu przestępstwa. Tak więc omawiany przepis odwołuje się do elementów prognostycznych, wskazujących na możliwość osiągnięcia celów kary, nie orzekając jej w bezwzględny wymiarze. Jest to zatem swoisty środek polityki karnej wobec sprawcy nadającego się do oddziaływań resocjalizacyjnych, wobec istnienia po jego stronie przekonania, że nie powróci na drogę przestępstwa.

Sąd meriti natomiast w tym względzie nie stwierdził po stronie M. C. przesłanek prowadzących do podjęcia decyzji o warunkowym zawieszeniu orzeczonej kary. Oskarżony był wielokrotnie karany (k. 751-753), co wskazuje na to, iż jest on sprawcą, który nie poddaje się działaniom resocjalizacyjnym w warunkach izolacji. Dlatego tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności spełni wymogi jej stawiane w zakresie indywidualnego oddziaływania, w szczególności biorąc pod uwagę stwierdzony przez Sąd Rejonowy brak pozytywnej prognozy kryminologicznej po stronie oskarżonego. Należy mieć tu również na względzie, że omawiana instytucja warunkowego zawieszenia ma charakter fakultatywny, czyli jej zastosowanie zależy od oceny sądu.

Z tych względów, nie stwierdzając nadto uchybień procesowych z art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Okręgowy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

Na mocy art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k., w związku z § 14 ust. 2 pkt 4, § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 roku (Dz.U. 2013.461), w związku z § 22 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. 2015.1801), Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata S. B. – Kancelarii Adwokackiej w Ł. kwotę 516,60 złotych, tytułem wynagrodzenia za obronę wykonaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze uzasadniają względy słuszności, zgodnie z przepisem art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k.

Włodzimierz Śpiewła Elżbieta Daniluk Dorota Dobrzańska